

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БИХ, број 18/07

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 30/03 и 42/03) и члана 3. став 2. Закона о комуникацијама ("Службени гласник БиХ", број 31/03), Савјет министара Босне и Херцеговине на својој 134. сједници, одржаној 28. новембра 2006. године, донио је

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ ПОЛИТИКЕ СЕКТОРА ЕМИТОВАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

(1) Овом Одлуком Савјет министара Босне и Херцеговине усваја Политику сектора емитовања у Босни и Херцеговини.

(2) Текст Политике сектора емитовања у Босни и Херцеговини гласи:

Женевском конвенцијом 1984. године БиХ је добила фреквенције за покривање укупне територије и информисање грађана. Године 1992. БиХ је имала два радијска и два телевизијска програма бивше РТВ Сарајево који су покривали највећи дио територије БиХ, и тек неколико приватних радио станица. Након 1995. године долази до наглог развоја приватних радио и телевизијских станица и та експанзија наставља се све до 1999. године. Већина ових станица сконцентрисана је у урбаним срединама, гдје је био и највећи интерес за кориштење фреквентних ресурса. Представници међународне заједнице помагали су оснивање независних медија, а дјелимично је то и резултат економског раста, који омогућава дјеловање већег броја радио и телевизијских станица, односно вишову концентрацију на тржишту. Читава подручја, која су привредно неразвијена, немају електронских медија, јер неразвијена привреда истовремено значи и ограничени приход од реклама.

Додјела фреквенција и управљање фреквентним спектром у свим земљама је заснована на планирању од стране Међународне уније за телекомуникације (ИТУ). Главни задатак земаља чланица ИТУ, јесте да се осигура да је план намјене и план кориштења фреквентног спектра у складу са правилима ИТУ.

Високи представник је 2. марта 2001. године донио Одлуку о формирању Регулативне агенције за комуникације, ради регулације емисерских услуга, издавања дозвола, координације, намјене и додјеле радио-фреквентног спектра.

Регулативна агенција је до априла мјесеца 2002. године завршила процес издавања дугорочних дозвола на бази три основна принципа: програм, техничке операције и финансијска

самоодрживост. Од 258 емитера који су аплицирали за добијање дугорочне дозволе, након завршетка процеса у етеру су остале 184 радио и ТВ станице. Од ових 184 емитера, 39 су јавне и комерцијалне ТВ станице, а 145 је радијска станица.

Општа је оцјена да је расподјелом дозвола за дугорочно емитовање програма дошло до полицентричног развоја радијског и ТВ сектора и да исти није уравнотежен.

Због финансијске ситуације, губитака и неизмирених обавеза, а и због тога што се акценат укупне активности у поратном периоду ставио на демократизацију програма, изостала су улагања у инфраструктуру, посебно за боље покривање територија РТВ сигналама Јавног РТВ сервиса БиХ, Радио Телевизије Републике Српске и Радио телевизије Федерације БиХ.

2. Ограничење концентрације и медијски плурализам: Област емитовања у БиХ у посљедње вријеме карактерише снажан развој комерцијалних, односно приватних РТВ станица, али и кабловских дистрибутера РТВ програма, што несумњиво доприноси јачању медијског плурализма. Поред тога, за БиХ је карактеристичан и тренд власничког и програмског повезивања различитих врста медија, од РТВ станица, преко кабловских, а у скоријој будућности и сателитских дистрибутера програма. Задатак државних институција је да заштити плурализам и разноврсност медија (ограничење концентрације), а прије свега да омогући уједначен и равномјеран развој свих облика медија у држави, не фаворизирајући било који облик. Успостављањем јединственог регистра свих корисника радио спектра, редовним мониторингом свих доступних програма у БиХ, обезбиједиће се транспарентност власничке структуре и концентрације с једне стране, те обезбиједити медијски плурализам с друге стране. Само у таквом окружењу могуће је обезбиједити равноправан положај свих медија на тржишту. Радиофреквентни спектар је јавно добро и као такав власт свих грађана Босне и Херцеговине. Његова употреба мора бити технолошки, економски и програмски прецизно дефинисани.

Године 2004. Европска комисија је усвојила да, "што се тиче радиодифузије, потребно је имати на уму значај радиодифузије на демократске, друштвене и културне потребе сваког друштва". Тиме је Комисија, осим подршке јавној радиодифузији, одредила да и државе чланице саме обезбиједје плуралитет свог медијског простора. Утврђивање стварне разноврсности програмских садржаја и потребе за истим, са нарочитим акцентом на програме локалног садржаја је један од кључних задатака у наредном периоду и тај задатак се мора остварити провођењем нових јавних конкурса, гдје ће се на транспарентан и ефективан начин омогућити даји развој медијског плурализма. Поред тога, неопходно је обезбиједити да економски неразвијена подручја, као и подручја која тренутно уопште немају, или немају адекватан, приступ различитим програмима, у наредном периоду добију оно што остатак земље увелико користи. С обзиром на значај радиодифузије за демократске и културне потребе сваког друштва, држава мора имати и посебан интерес за рјешавање ове проблематике и могућност утицаја на развој преносне мреже како би што већи број грађана могао да прима сигнале јавних РТВ сервиса.

3. Развој законодавства: Након периода у којем је Високи представник наметао регулативу, 2003. године почело се са израдом закона на државном и ентитетском нивоу. Данас имамо усвојене Закон о Јавном РТВ систему и Закон о Јавном РТВ сервису на нивоу државе, а усвојени

су и Закон о РТВ Републике Српске и Закон о РТВ Федерације Босне и Херцеговине. Ови закони су усклађени са европским директивама и препорукама, а посебно са ЕУ Директивом "ТВ без граница" која уређује законодавство у оквиру земаља чланица у области радиодифузије, као и са Конвенцијом Савјета Европе о "Прекограничној ТВ" која омогућава слободну циркулацију програма преко граница земаља чланица ЕУ.

Законима о јавним РТВ сервисима утврђено је да морају имати европску програмску оријентацију, 40% властите производње и 10% програма независних продуцентата. Законима о јавним РТВ сервисима утврђена је и одредба о заштити интелектуалног власништва и формирања посебних фондова за ауторска права.

4. Финансијска самоодрживост: Финансирање јавних сервиса у законима је дефинисано путем таксе за посједовање ТВ пријемника, а наплата се врши рачунима које издају телеком оператори. Рјешене примјешено у закону односи се на број фиксних телефона. Без обзира на то, остављена је могућност јавним РТВ сервисима да властитим службама наплаћују таксу од домаћинстава која немају фиксни телефон. Висина и начин убирања претплате, уз појачано учешће маркетинга у укупним приходима, треба да обезбиједи финансијску самоодрживост јавних РТВ сервиса.

Финансијско стање јавних РТВ сервиса намеће потребу радикалних унутрашњих реформи, напуштање традиционалне организације, недовољног кориштења техничких ресурса и вишка радне снаге. Из тих разлога законом је основана Корпорација јавних РТВ сервиса ради рационалнијег и ефикаснијег пословања и емитовања програма. Усвојени закони дају јавним сервисима могућност нових услуга и сервиса. Успостављање Корпорације ће у наредних пет (5) година, у периоду важења прве дозволе, значити финансијску стабилизацију јавних РТВ сервиса.

ЦИЦЕВИ ПОЛИТИКЕ ЕМИТОВАЊА

Политиком сектора емитовања у Босни и Херцеговини дају се смјернице за остварење Закона о комуникацијама и обавезе дате ЕУ Конвенцијама и Директивама. Политика емитовања спроводиће се на принципима минималне и нужне регулације сектора емитовања, технолошки неутралне регулативе која уважава све могуће начине емитовања, уз обавезу надлежних институција и органа да актима које доносе задовољавају максималне стандарде регулативе права, и минималне стандарде регулативе обавеза како би се постигло једно либерално окружење емитовања уз пуну заштиту права дјете, равноправности полова, права машинских, националних, вјерских и других група. У том смислу побољшаће се постојећи и успоставити нови механизми заштите потенцијално угрожених и осјетљивих друштвених група што може подразумевати и увођење одређених регулаторних и техничких ограничења.

Политика емитовања као приоритете остварења својих цијева дефинише следеће:

- Слободно остварење права на обављање дјелатности емитовања;
- Пуну конкуренцију технолошких платформи;

- Увођење дигиталне терестријалне телевизије;

- Развој и заштита интереса јавних РТВ сервиса у Босни и Херцеговини,

ОПРЕДЈЕЉЕЊЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ПРЕЛАЗАК НА ДИГИТАЛНО ЕМИТОВАЊЕ

На конференцији одржаној у Женеви 2006 године (Регионална радио конференција РРЦ06) створени су предуслови за увођење земацког дигиталног емитовања у Босни и Херцеговини у фреквентним опсезима 174-223МХз и 470-862 МХз. Органи Босне и Херцеговине надлежни за област радиодифузије направиће програм реализације закључака ове конференције.

Електронски медији у цијелом свијету се развијају великом брзином захваљујући примјени информационог технологија. Дигитално емитовање у техничком смислу може да удовољи многим захтјевима који нису били могући у аналогној систему. Посебно је то значајно за мултиетничке и мултијезичке земље као што је БиХ. За БиХ дигитално емитовање је важно развојно питање које може да омогући пуну примјену нових законских рјешења. Она треба да омогући потпуну покривеност цијеле територије БиХ сигналом електронских медија, а нарочито сигналом јавних РТВ сервиса, а која треба да удовољи захтјевима свих грађана у погледу језика, културе и традиције. Када се успостави дигитално емитовање у БиХ, вено одржаваће ће бити допринос побољшању финансијског става комерцијалних електронских медија и финансијској самоодрживости јавних РТВ сервиса.

Дигитални систем за земацско емитовање представља револуционарно достигнуће, с обзиром на могућности које ова технологија пружа у искоришћавању постојећих фреквенцијских ресурса и отпорност на деградацију квалитета пријема.

Основни принципи преласка на дигитално емитовање требају бити дати у добро дефинисаној стратегији која ће афирмисати сарадњу између оператора, међусобно допуњавање платформи, компатибилност декодера, приступ широком спектру садржаја, као и брз прелазак на дигитално емитовање. Такође стратегијом се треба спријечити било који облик материјалне дискриминације, односно дигиталне подједености између различитих социјалних категорија. Стратегијом се треба омогућити ефикасна транзиција са аналогног на дигитално емитовање. Стратегија треба да обухвати све социолошко-правно-економске аспекте и након потпуног преласка на дигитално емитовање. У циљу израде Стратегије дигиталног емитовања основан је "дигитални форум" а све у циљу провођења ове политике и успијешне координације у Политици сектора емитовања.

Развој телекомуникационог сектора, раст броја РТВ програма нужно треба фреквенције које су ограничено јавно добро. У начелу се може рећи, да дигитализација, управо доприноси бољем искоришћењу ограниченог јавног ресурса ове државе. Уједно дигитализација омогућава и кориснику приступ до већег броја различитих радијских и телевизијских програма и већу могућност интерактивности.

Савјет министара Босне и Херцеговине, опредјелујући се за увођење дигиталне телевизије, подразумијева да ће тиме подстаћи индустријске капацитете у БиХ да креирају и производе неопходну пратећу опрему.

Дигитализација, осим већих могућности доводи и до искључивања одређеног дијела становништва. Социјалну димензију искључености (раздвајање на оне који имају и оне који немају), везано за дигиталну телевизију, можемо очекивати на више нивоа. Рјешавање тог проблема је питање времена, јер ће у интересу државе, као и предузећа и емитера, бити да дигитални сигнал буде доступан што већем броју гледалаца.

Узимајући у обзир економску ситуацију у јавним РТВ сервисима, а и праксу у окружењу, сасвим је извјесно да ће за дигиталну платформу бити неопходна финансијска помоћ државе или значајније донације за ову намјену.

Помоћ државе у набавци дигиталне платформе не подразумијева само помоћ јавним РТВ сервисима, него истовремено значи техничку основу и за убрзани развој комерцијалних радио и ТВ станица, али и осталих оператера.

8. маја 2006. у Сарајеву је основан Форум о Дигиталној земацској телевизији (ДТТ) Босне и Херцеговине. ДТТ Форум се заснива на закључцима и препорукама конференције "Увођење дигиталне телевизије у Босни и Херцеговини" одржане у Сарајеву, 30. марта 2006. године у оквиру пројекта сарадње Регулаторне агенције за комуникације и италијанског регулатора АГЦОМ, а под покровитељством Европске уније. Задатак Форума је осмислити националну стратегију увођења ДТТ стандарда у БиХ и предложити је на усвајање релевантним државним тијелима.

Поред Савјета министара и Регулаторне агенције за комуникације као носилаца активности у овом пројекту, неопходно је учешће индустрије: телеком оператера, Корпорација Јавног сервиса БиХ, Асоцијација електронских медија у БиХ, представника ИТ, медијске индустрије, Привредна комора, Економски институт, економски факултети, невладине организације....те стручне јавности и грађана Босне и Херцеговине. Овим пројектом и сарадњом на нивоу државе показујемо и доказујемо нашу опредјеленост да је будућност Босне и Херцеговине у Европској унији.

Основни задаци ДТТ ФОРУМА су:

- Израда стратегије дигиталне телевизије у БиХ
- Стварање потребне регулативе за ДТТ,
- Техничка реализација ДТТ,
- Одређивање програмских садржаја и услуга,
- Економски ефекти увођења ДТТ,

- Промоција и представљање ДТТ Форума,

- Одређивање рока за "свитцх овер" са аналогне на дигиталну ТВ.

Увођење дигиталне ТВ у БиХ и период преласка са аналогног на дигитално емитовање мора бити усклађено са европским временским оквирима. Препорука Европске комисије је да све земље Европске заједнице до 2012. године аналогну телевизију у потпуности замјене дигиталном. Велики број европских земаља јасно се одредио о крајњим роковима за престанак аналогног емитовања. У Босни и Херцеговини не постоји политика или план за прелазак на дигитално емитовање, те је потребно хитно покренути активности на усклађивању законодавства из области електронских комуникација са важећом у Европској унији. Конвергенција сектора телекомуникација, медија и информационих технологија доводи до потребе формирања одговарајућег регулаторног оквира у којем ће се истовремено стимулисати пружање што различитијег садржаја и сервиса уз истовремену заштиту крајњих корисника.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ ПОЛИТИКЕ ЕМИТОВАЊА

Политиком сектора емитовања треба постићи следеће:

- убрзан развој сектора емитовања у циљу обезбјеђења основних и додатних услуга, по дефинисаним стандардима за све грађане Босне и Херцеговине;

- даје инвестирање у инфраструктуру у циљу побољшања квалитета услуга;

- даји развој регулативног оквира којим ће се при транзицији у дигитално емитовање, а из разлога повећања броја услуга, обезбиједити и испунити примјена правила о концентрацији медија и повећати степен развоја овог сектора;

- остварење механизма који ће онемогућити дигиталну подијеленост и који ће испунити захтјеве социјалне политике;

- сагледавање развојне компоненте дигитализације са аспекта подстицаја индустријских капацитета ради обезбјеђења додатне опреме.

С обзиром на економску ситуацију у БиХ, динамику замјене аналогне технологије у дигиталну утврдити закључно са 2014. годином

1. Обавезе Савјета министара БиХ, Владе Федерације БиХ и Владе Републике Српске

Обавезама државе и ентитета треба се обезбиједити следеће:

1.1. обезбиједити јавним РТВ сервисима финансијске и техничке услове за увођење дигиталних технологија,

- 1.2. гарантовати заштиту и промоцију медијског плурализма,
- 1.3. припремање јавности за дигитално емитовање, а што подразумева успостављање одговарајућег информисања и обуке при кориштењу дигиталне опреме и нових услуга, у сарадњи са јавним РТВ сервисима,
- 1.4. гарантују развој јавних РТВ сервиса као есенцијалног фактора повезаности демократских друштава, чиме се омогућава универзални приступ сваког појединца програмима јавних РТВ сервиса,
- 1.5. усвајање Стратегије дигиталног емитовања до краја 2007. године,
- 1.6. стратегија дигиталног емитовања треба да дефинише промоцију сарадње између оператора дигиталних платформи, међусобно допуњавање платформи, компатибилност декодера и расположив широк спектар садржаја,
- 1.7. стратегијом се мора дефинисати брз прелазак са аналогног на дигитално емитовање из разлога високе цијене симултаног емитовања,
- 1.8. стратегија такође треба да заштити интересе јавности као и приватних и некомерцијалних РТВ станица,
- 1.9. да избјегне ризик од дигиталне подијелености између различитих социјалних категорија обезбјеђењем начина за смањење трошкова опреме за декодирање ТВ сигнала,
- 1.10. да подстакне индустрију позитивним мјерама којима се омогућава набавка опреме за декодирање, укључујући и основне уређаје за декодирање који омогућавају минимум приступа,
- 1.11. да подстакне јавне РТВ сервисе да дају информације о својим услугама за електронске програмске водиче,
- 1.12. да подстакне производњу дигиталних комплета укључујући обавезно функције које пружају информације које се односе на програм и додатне услуге,
- 1.13. с обзиром на значај радиодифузије за демократске, друштвене и културне потребе сваког друштва, држава мора имати посебан интерес и обезбиједити заједно са ентитетима додатна средства за развој преносне мреже како би грађани који плаћају РТВ таксу могли да примају РТВ сигнале,
- 1.14. израде Пројект дигитализације са јасно дефинисаним фазама успостављања инфраструктуре у предвиђеним временским интервалима,
- 1.15. да подстакне осниваче, ентитетске владе и дирекције за приватизацију да сачине програме и утврде моделе приватизације јавних РТВ станица које се финансирају из јавних

фондова

1.16. с обзиром на значај јавних РТВ сервиса обавезује се Савјет министара, Влада Федерације и Влада Републике Српске да код предстојеће приватизације телеком оператора обезбиједити да будући власници испуне обавезе наплате РТВ таксе као што је дефинисано Законом о Јавном РТВ систему БиХ.

2. Задаци Регулаторне агенције за комуникације

Основни задаци Регулаторне агенције су:

2.1. да заштити плуралитет и разноврсност медија (ограничеше концентрације), а прије свега омогући константан и уједначен развој радио сектора у држави,

2.2 додјелом концесија за дигитално емитовање РТВ станицама као превасходни задатак узме у обзир интерес грађана,

2.3 да дефинише и предложи начин употребе КТ,

2.4 да политиком издавања дозвола за дигитално емитовање обезбјеђује разноврсну понуду услуга,

2.5 утврђивање стварног плуралитета на подручју радиодифузије је кључни задатак који се треба, кад год је примјешиво, остварити провођењем нових јавних конкурса

2.6 јавне мреже за електронску комуникацију које се успостављају у сврху дистрибуције дигиталних ТВ сигнала морају испуњавати услов дистрибуције ТВ услуга широког екрана,

2.7 успоставити систем остваривања права на обављање дјелатности емитовања радио или телевизијских програма путем дозволе за емитовање садржаја (Цонтент Лиценце) која неће разматрати технолошки аспект емитовања и даће право сваком носиоцу ове дозволе да обавља дјелатност емитовања радио или телевизијских програма путем ресурса чије право кориштења стекне самостално, или оних ресурса којима приступи на основу уговора са виховим законитим корисницима. Ово не искључује право наметања минимума техничке или стручне опремљености, односно обима властите продукције, садржаја или квалитета понуђених програма и сличних обавеза, што може бити за све емитере или неке специфичне групе.

2.8 да елиминише било који вид монопола и прописима промовише конкуренцију у кориштењу електронских комуникацијских мрежа и пружању електронских комуникацијских услуга,

2.9 да општим актом дефинише питање система за условни приступ и пропише захтјеве за међусобно дјеловање дигиталне ТВ опреме коју користе потрошачи и врши контролу над спровођењем прописа о систему са условним приступом,

2.10 доноси правила која се односе и на садржаје који ће бити доступни свим грађанима, као и

на кориснике апликационих програма (АПИ) и на електронске програмске водиче,

2.11 уреди начин паковања програмских садржаја и обезбиједи право свим грађанима БиХ да могу да примају што већи број програмских садржаја,

2.12 поред јавних РТВ сервиса и осталих РТВ станица потребно је посебним прописом дефинисати и друге понуђаче,

2.13 користећи план намјене фреквентног спектра, на основу конкурса извршити додјелу фреквенција за све нове сервисе и услуге,

2.14 узимајући у обзир да се у дигиталном емитовању мањи дио програмских садржаја и услуга нуди свим гледаоцима, а већи дио ће бити на располагању сваком појединцу узимајући у обзир његов избор, жељу, односно могућност плаћања, у будућности регулација дигиталне ТВ мора се заснивати на двије основе:

да је одређени број програмских садржаја (програмски садржај од јавног интереса) доступан свим гледаоцима, под једнаким условима за исту цијену,

да не постоји монопол над системом условног приступа што би могло имати за последицу ограничен избор потрошача, односно корисника,

2.15 регулација дигиталне радиодифузије мора обезбиједити:

баланс између јавних и приватних медија уз обезбјеђивање емитовања од јавног интереса гдје се одређена предност треба дати јавним РТВ сервисима код додјеле концесија,

доследно поштовање конкурентног законодавства, односно забрану концентрације и монопола,

јасно дефинисане захтјеве "обавезног укључивања и преноса" одређених програмских садржаја.

3. Јавни РТВ сервиси

Задачи јавних РТВ сервиса састоје се у следећем:

3.1. јавни РТВ сервиси у периоду транзиције морају сачувати своју друштвену улогу која подразумијева пружање услуга информативног, културног, забавног, спортског и образовног програма,

3.2. омогућити грађанима широк спектар информација о медијима, јер је медијска писменост кључни фактор у смањеном ризику од "дигиталне подијелености",

3.3. јавни РТВ сервиси морају имати централну улогу у процесу транзиције у дигитално

земацко емитовање,

3.4. основа за развој јавних РТВ сервиса треба да буде универзалност и јавни РТВ сервиси морају да буду представљени на различитим дигиталним платформама (кабловске, сателитске, земацке),

3.5. правило обавезног емитовања треба да буде примјено у корист јавних РТВ сервиса,

3.6. због повећања трошкова набавке, чувања и производње програма, Савјет министара и ентитетске владе морају омогућити јавним РТВ сервисима правне и економске услове да би могли остварити утврђену друштвену функцију,

Политика сектора емитовања у БиХ, усаглашена је са препорукама Савјета Европе, и то:

- Препоруку бр. R (96) 10 о гаранцији независности јавног сервиса емитовања,
- Препоруку бр. R (99) 1 о мјери за промовисање медијског плурализма,
- Препоруку бр. REC (2003) 9 о мјерама за промовисање демократског и социјалног доприноса дигиталног емитовања,
- Препоруку REC (2000) 23 о независности и функцији регулаторних органа за сектор емитовања.

Такође у изради радног материјала кориштене су и Директиве Европског парламента и Савјета Европе:

- 2002/19/EC о приступу и међуповезаности са мрежама за електронску комуникацију,
- 2002/20/EC о овлашћеном за рад,
- 2002/21/EC правни оквир за регулаторна тијела,
- 2002/22/EC о универзалној услузи.

Члан 2.

За праћење реализације ове Одлуке задужује се Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осам дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 283/06
28. новембра 2006. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Аднан Терзић, с. р.